

Modul 7

Att göra internet till en
säkrare, rättvisare och
ärligare plats

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* För att minska avfallet, vänligen skriv ut detta dokument i gråskala eller svartvitt istället för i färg. Skriv gärna ut på båda sidorna av papperet (duplex) och, om möjligt, flera bilder eller sidor på en sida.

Modulöversikt

Denna modul belyser den gemensamma roll som medieaktörer, utbildningsinstitutioner och civilsamhällesorganisationer (CSO) spelar för att upprätthålla etiska digitala miljöer.

Den utforskar mediestandarder, styrningsramar och vikten av digital kompetens för att främja ansvarsfulla online-utrymmen.

Deltagarna kommer att undersöka utmaningar och möjligheter när det gäller att främja trovärdig journalistik, styrning med flera intressenter och digitalt medborgarskap i Europa genom fallstudier från verkligheten, politiska diskussioner och digitala verktyg.

ÄMNE 01

Etisk journalistik i den digitala tidsåldern: De europeiska mediestandardernas roll

Undersöker hur medieproffs kan upprätthålla trovärdighet, bekämpa desinformation och upprätthålla etiska rapporteringsstandarder.

ÄMNE 02

Samarbete mellan flera intressenter för inkluderande digital styrning

Diskuterar hur regeringar, civilsamhällesorganisationer och teknikföretag gemensamt kan utforma policyer som säkerställer ett säkrare och mer inkluderande digitalt utrymme.

ÄMNE 03

Universitet och medieutbildning: Stärka det digitala medborgarskapet i Europa

Utforskar hur högskolor och universitet kan förse studenter med kritisk mediekunskap för att navigera i den digitala världen.

ÄMNE 04

Det civila samhällets roll i att ställa digitala plattformar till svars

Belyser hur aktivister och övervakningsorganisationer granskar teknikjättar, verkar för öppenhet och driver på för politiska förändringar.

Ämne 1

Etisk journalistik i
den digitala
tidsåldern: De
europeiska
mediestandardernas
roll

Översikt

Etisk journalistik i den digitala tidsåldern: De europeiska mediestandardernas roll

Journalistik bygger på faktagranskning, källvalidering och sammanhang, men det snabba flödet av digitala nyheter komplicerar denna process, försvagar verifieringen, minskar de traditionella mediernas kontrollfunktion och underblåser felaktig information.

I detta avsnitt undersöks hur medieproffs kan upprätthålla trovärdighet, bekämpa felaktig information och upprätthålla etiska rapporteringsstandarder i den digitala tidsåldern. Här utforskas *europisk mediepolitik, regelverk och initiativ som skyddar journalistisk integritet*

Inledning: Vad är självreglering inom media?

En mekanism för att **motverka digital desinformation** och försvagad mediekontroll, samt för att upprätthålla förtroendet för och tillförlitligheten i journalistik.

Det handlar om frivilliga riktlinjer och etiska standarder som fastställs av medieproffs, snarare än regleringar som införs av regeringen

Komponenter i mediasjälvreglering:

- en uppförandekod
- ett organ, vanligtvis ett råd och/eller en ombudsman

Medie- och pressråd

Ett självreglerande organ som upprätthåller pressfriheten samtidigt som det säkerställer etisk journalistik och hanterar klagomål från allmänheten om journalistiskt missförhållande (Press Council, n.d.). Dessa funktioner är avgörande för att upprätthålla allmänhetens förtroende och ansvarsskyldighet inom medierna.

- **Journalistiska etiska regler** fokuserar genomgående på fyra grundläggande principer: **sanningsenlighet, oberoende, rättvisa** samt **respekt för privatlivet och människans värdighet**.
- Dessa **värden** är inte bara abstrakta ideal – de är avgörande för **att skydda demokratin, säkerställa ett välinformerat medborgarskap** och **förhindra** spridningen av skadlig desinformation.

Klicka

[Databas över pressråd](#)
[Handbok för självreglering av online-media](#)

Fallet med felaktig information: Channel3News roll i upploppen i Storbritannien (2024)

- Attacken mot en dansskola för flickor i Southport i Storbritannien, där tre barn dödades, **utlöste** omfattande **oroligheter** och **upplopp**.
- Våldet **underblåstes** av **felaktig information som felaktigt hävdade** att gärningsmannen var en illegal invandrare, ett påstående som senare visade sig vara falskt.
- Denna felaktiga information ledde till protester och våld över hela landet.
- Regeringen varnade för att utländska aktörer utnyttjade situationen för att **fördjupa samhällsklyftorna** genom att ytterligare sprida felaktig information och desinformation.

Klicka

[Hur utnyttjade utländska aktörer de senaste upploppen i Storbritannien?](#)

BBC undersökte en webbplats som anklagades för att sprida falska rapporter som underblåste oroligheter och upplopp. Webbplatsens ledning bad om ursäkt men förnekade att man medvetet spridit felaktig information

Fokusområde 1

Etisk journalistik i den digitala tidsåldern: De europeiska mediestandardernas roll

Etiska riktlinjer och självreglering inom digital journalistik

Journalistisk etik varierar beroende på nationella skillnader i media, rättsliga ramar och samhällsvärderingar (Fidalgo et al., 2022).

Europeiska medieråd:

- **Har olika behörighet;** vissa täcker alla medier, andra fokuserar endast på tryckta medier och online.
- **Vissa följer allmänna journalistiska riktlinjer;** andra behandlar specifikt digital journalistik.
- **Utvecklingen av riktlinjer varierar;** vissa länder uppdaterar reglerna snabbare än andra.

[55 etiska koder från 45 länder](#)

Klicka

Den europeiska lagen om mediefrihet (2024)

Lagen tar itu med **fragmenterade nationella medieregleringar** och stärker **EU:s mediemarknad**. Den kompletterar lagen om digitala tjänster (DSA) genom att hantera frågor som **desinformation** och **missbruk från statskontrollerade medier**, samtidigt som den fastställer ett bindande **regelverk för nationella tillsynsmyndigheter**.

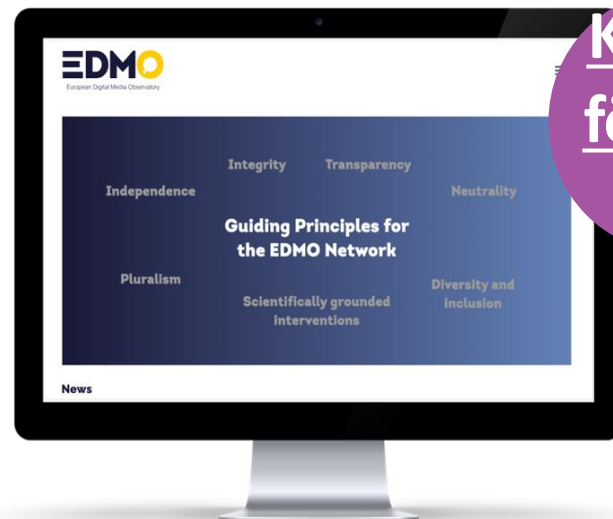
Lagstiftningens **huvudsakliga mål** är att värna om **redaktionell oberoende**, **skydda journalistiska källor**, säkerställa **public service-mediernas oberoende**, införa **anpassningsbara medieerbjudanden** och fastställa **harmoniserade regler för onlinetjänster**.

Europeiska observatoriet

PROMPT European Narrative Observatory, som finansieras av Europeiska kommissionen, använder AI-verktyg för att upptäcka och spåra desinformation kring kontroversiella frågor:

- Kriget i Ukraina
- LGBTQIA+-rättigheter
- Europavalet 2024

European Digital Media Observatory (EDMO) samlar faktagranskare, forskare och experter på mediekunskap i 14 knutpunkter i 27 EU-länder och Norge.

Fokusområde 2

Etisk journalistik i den digitala tidsåldern: De europeiska mediestandardernas roll

I takt med att Europa går mot en trygg, säker och hållbar digital framtid förblir etisk journalistik en hörnsten för att värna om demokrati, förtroende och ett välinformerat medborgarskap.

Europeiska kommissionens vision för digital omvandling 2024 beskriver sex vägledande principer för att säkerställa att tekniken tjänar människor, skyddar rättigheter och stärker demokratiska värden. Den utgör det **etiska ramverk** inom vilket europeiska medier och journalistik förväntas verka.

Denna vision banar väg för starkare mediestandarder som **förenar journalistisk integritet med digital innovation** och säkerställer att yttrandefrihet, dataskydd och tillgång till tillförlitlig information bevaras i ett alltmer komplext medielandskap.

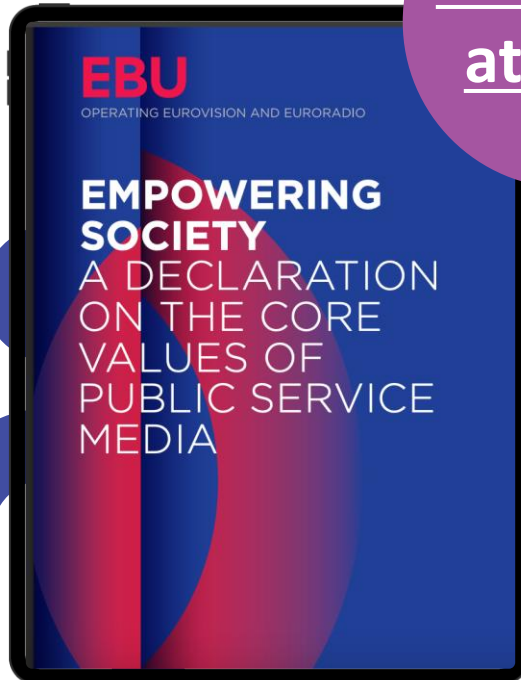
EU:s åtagande för en trygg, säker och hållbar digital omställning (EU-kommissionen, 2024)

Människan i centrum	Väljarfrihet	Säkerhet
Digital teknik bör skydda människors rättigheter, stödja demokratin och säkerställa att alla digitala aktörer agerar ansvarsfullt och säkert. EU främjar dessa värden över hela världen.	Människor bör kunna dra nytta av en rättvis online-miljö, vara skyddade från olagligt och skadligt innehåll samt känna sig trygga när de interagerar med ny och föränderlig teknik, såsom artificiell intelligens.	Den digitala miljön bör vara trygg och säker . Alla användare, från barn till äldre, bör ges möjligheter och skyddas.
Solidaritets och inkludering	Deltagande	Hållbarhet
Tekniken bör förena, inte splittra, människor. Alla bör ha tillgång till internet, digitala färdigheter, digitala offentliga tjänster och rättvisa arbetsvillkor.	Medborgarna bör kunna delta i den demokratiska processen på alla nivåer och ha kontroll över sina egna uppgifter.	Digitala enheter bör stödja hållbarhet och den gröna omställningen. Människor behöver känna till sina enheters miljöpåverkan och energiförbrukning.

Europeiska radio- och TV-unionen (EBU)

[Klicka för att visa](#)

EBU, som representerar över hundra organisationer, är en ledande **global sammanslutning av public service-medier (PSM)**, där sändningarna produceras, finansieras och styrs av allmänheten, för allmänheten.

I ett medielandskap som domineras av kommersiella intressen främjar EBU solidaritet, samarbete och en trygg miljö för lärande. Organisationen stöder sina medlemmar i att hantera förändringar samtidigt som de upprätthåller grundläggande demokratiska värden.

Som public service-medier delar EBU:s medlemmar följande kärnvärden:

- **Universell tillgänglighet:** tillgängligt för alla
- **Oberoende:** fria från politiskt/kommersiellt inflytande
- **Kvalitet:** högkvalitativt, trovärdigt innehåll
- **Mångfald:** inkluderande av olika röster
- **Ansvarsskyldighet:** ansvarig inför allmänheten
- **Innovation:** användning av ny teknik för att förbättra tjänsten

Gemensamma poddar från pressråden i Belgien, Finland och Tyskland

I takt med att desinformation i allt högre grad används som vapen är en gemensam podcast från pressråden i Belgien, Finland och Tyskland ett lägligt initiativ som belyser det akuta behovet av pressfrihet, efterlevnad av journalistiska etiska normer och internationell solidaritet bland journalister. I en tid präglad av manipulerade sanningar och ett krympande demokratiskt utrymme undersöker podcasten hur journalistik kan upprätthålla yrkesmässig integritet, försvara demokratiska värden och återuppbygga allmänhetens förtroende.

I den gemensamma podden diskuterades två fall:
Klicka för att lyssna:

["Jag tänker inte leva så här":](#)

[Jessikka Aros kamp mot ryska troll](#)

[En trafikolycka som förändrade
rapporteringsnormerna](#)

Utmaningar med sensationsjournalistik, felaktig information och politisk partiskhet i digital rapportering

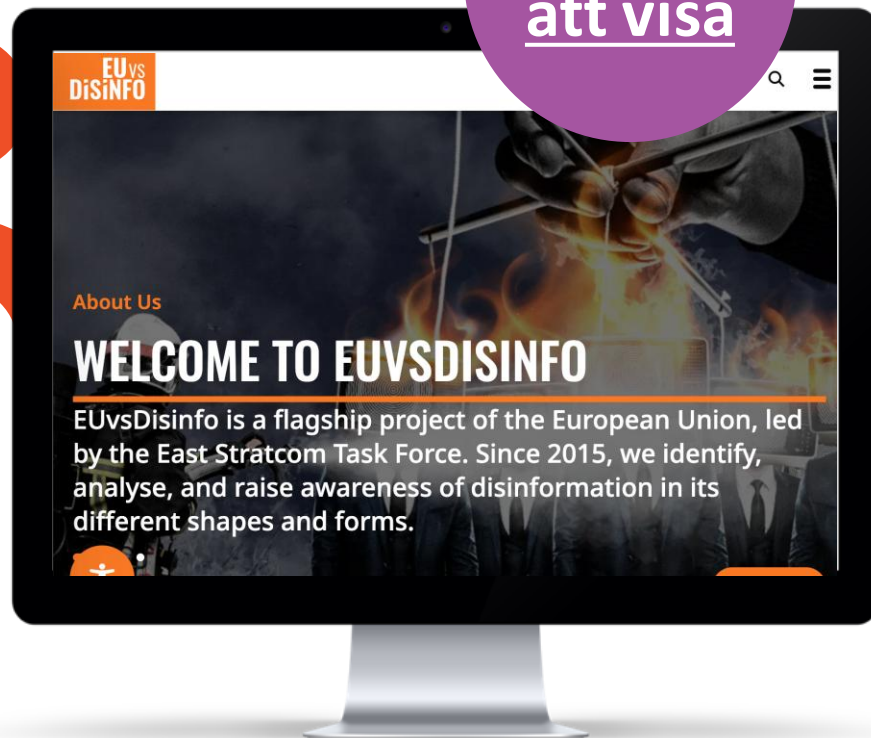
Fokusområde 3

Etisk journalistik i den digitala tidsåldern: De europeiska mediestandardernas roll

- Sensationsinnehåll (**clickbait**) prioriterar **emotionell tilltal** och engagemang **framför journalistisk integritet**.
- Verktyg som Google Analytics **uppmuntrar till klickdrivet innehåll**, vilket ofta går ut över nyanserat berättande
- **Falsa nyheter** och sensationella rubriker **sprids snabbare** än faktabaserad rapportering.
- **Traditionella** medier hamnar ofta **i ett läge där de måste hinna ikapp och försöka rätta till falska berättelser**.
- **Publiken litar ofta på den första informationen** de stöter på, oavsett om den är korrekt eller inte (*Youvan, 2024*).

Europeiska utrikestjänsten (EEAS)

[Klicka för att visa](#)

EUvsDisinfo är ett av de mest synliga verktygen inom **Europeiska utrikestjänsten (EEAS)** och ett **flaggskeppsprojekt** för att **motverka** försök till **informationsmanipulation** riktade mot EU, dess medlemsstater, grannländer och globala partner. Målet är att öka **allmänhetens medvetenhet** om desinformation och hjälpa människor att bygga upp **sin motståndskraft** mot informationsmanipulation.

Webbplatsen **EUvsDisinfo** innehåller **världens största offentliga arkiv** över desinformation med **artiklar, intervjuer** och **gästlägg** publicerade på 13 olika språk

[Klicka](#)

[DISINFO: Européernas uppgift är att fortsätta kriget och använda Ukraina för att förstöra Ryssland](#)

Europeisk mediebias i bevakningen av konflikten mellan Israel och Palestina

Denna rapport analyserar den brittiska och internationella mediebevakningen av den senaste konflikten mellan Israel och Palestina, med fokus på partiskhet i språkbruk, vinkling och källornas trovärdighet. Rapporten hävdar att stora delar av medierna har tonat ned palestiniernas lidande och marginaliserat eller förvrängt pro-palestinska röster.

Rapporten kritiserar också spridningen av obekräftade påståenden och användningen av islamofobiska och antisemitiska klichéer.

[Klicka för att visa](#)

[Klicka](#)

[Partiskhet i västerländsk rapportering](#)

Resurser: Verktyg

Fråga FactCheck | factcheck.org

Här kan läsare skicka in frågor om politiska påståenden, virala rykten eller potentiellt vilseledande information. FactCheck.org-teamet undersöker och publicerar svar på utvalda frågor. [Hur man upptäcker falska nyheter](#)

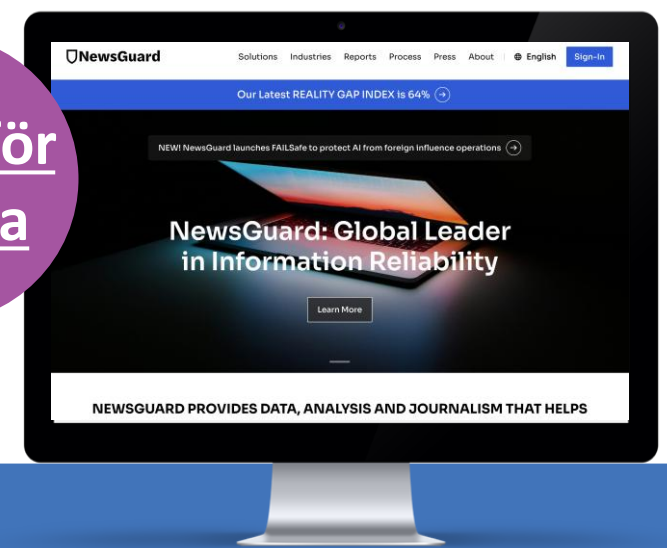
Klicka för att visa

NewsGuard | newsguardtech.com

En icke-statlig organisation som analyserar algoritmers sociala påverkan. Bedriver forskning och påverkansarbete kring transparens och rättvisa på digitala plattformar.

Klicka för att visa

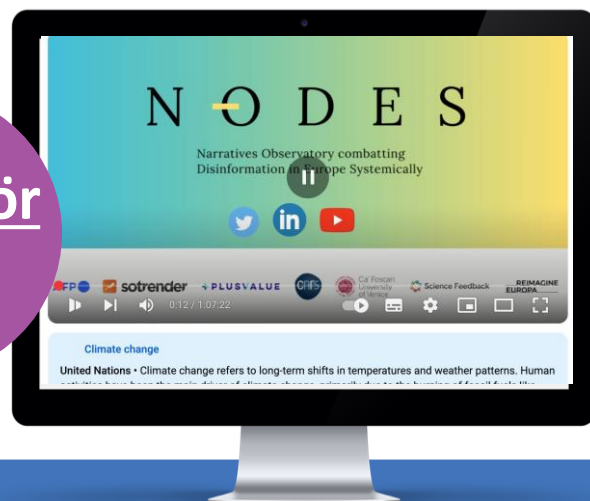

Resurser: Video och fallstudier

Berättelser som formar vår värld

Videon presenterar viktiga resultat från NODES-projektet, som analyserar hur den offentliga debatten kring kritiska frågor, såsom klimatförändringar, covid-19 och migration, formas av rådande berättelser. Att förstå dessa berättelser hjälper till att avslöja hur information sprids, påverkar den allmänna opinionen och påverkar den sociala sammanhållningen i en snabbt föränderlig digital mediemiljö.

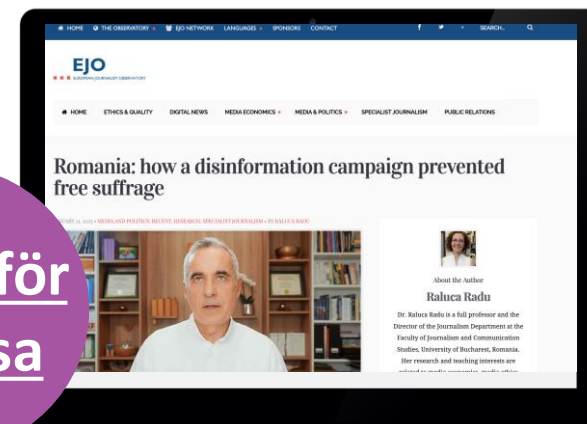
[Klicka för att se](#)

Rumänien: Hur en desinformationskampanj förhindrade fria val

Detta dokument från European Narrative Observatory ger en djupgående analys av desinformationskampanjen under Rumäniens presidentval 2024. Det beskriver i detalj hur influencers på sociala medier och viralt innehåll på plattformar som TikTok manipulerade den allmänna opinionen, vilket påverkade väljarnas val och valets integritet. Rapporten understryker det akuta behovet att övervaka digitala berättelser för att skydda demokratiska processer.

[Klicka för att visa](#)

Aktivitet

Uppgift

Analysera hur den journalistiska etik som beskrivs i Europarådets **resolution 1003(1993)** tillämpas på digitala nyheter om kriget i Gaza och Ukraina.

Bedöm nyhetsartiklarna utifrån korrekthet, opartiskhet och noggrannhet, och reflektera över deras roll i att forma allmänhetens förståelse.

Diskussion

"Angav artikeln källor?" "Är rubriken missvisande?"
"Kan du se någon partiskhet eller vinkling mot en av parterna i konflikten?" "Är bilderna eller språket känslomässigt laddade?"

Mål

Främjar **kritiskt tänkande** kring den praktiska tillämpningen av medieetik. Uppmuntrar till gemensam analys av partiskhet, felaktig information och ansvarsskyldighet i nyhetsberättelser

Tips

Tilldela roterande roller inom grupperna: facilitator, protokollförare, etikanalytiker. Avsluta med gruppresentationer eller en gemensam anslagstavla med förslag på förbättringar av regler

Ämne 2

Samarbete mellan
flera intressenter för
att främja en
deltagande digital
förvaltning

Översikt

Samarbete mellan flera intressenter för att främja en deltagande digital förvaltning

I dagens snabbt föränderliga digitala miljö kan ingen aktör på egen hand garantera säkerhet, förtroende och delaktighet.

Regeringar, civilsamhällesorganisationer och teknikföretag måste samarbeta för att lösa komplexa digitala utmaningar. I detta avsnitt undersöks hur **samarbete mellan flera intressenter** påverkar effektivt **beslutsfattande**, med fokus på **samreglering** och **civilsamhällets centrala roll** i den digitala förvaltningen.

Fokusområde 1

Samarbete mellan flera intressenter för att främja en deltagande digital förvaltning

Civilsamhällesorganisationernas roll i främjandet av etiska digitala metoder

Civilsamhällesorganisationer (CSO) spelar en central roll när det gäller att främja öppenhet, ansvarsskyldighet och skyddet av grundläggande rättigheter i digitala miljöer.

De fungerar som oberoende **övervakare**, **politiska påverkare** och **upplysare för medborgarna** – och uppmuntrar plattformar och regeringar att följa **etiska standarder**, respektera användarnas rättigheter och säkerställa en säkrare och rättvisare digital miljö för alla.

Europeiska nätverket för faktagranskningsstandarder (EFCSN)

- Det rör sig om ett initiativ från det civila samhället som syftar till att främja gemensamma standarder för faktagranskning i hela Europa.
- Initiativet har utvecklats av oberoende europeiska faktagranskare för att säkerställa etiska, transparenta och professionella metoder.
- **Motverkar desinformation** genom metoder och höga redaktionella standarder.
- **Uppmuntrar till samarbete** för att stärka tillförlitligheten i offentlig information.
- Medlemmarna **förbinder sig att vara öppna, opartiska och noggranna**.
- Organisationen spelar en viktig roll för att stärka oberoende journalistik och mediernas trovärdighet

Klicka för
att se

Klicka

[Europeiska nätverket för faktagranskningsstandarder](#)

Exempel: Matilda.es avslöjade ett bedrägeri som spred sig som en löpeld

Matilda.es:s faktagranskning:

Det är en bluff! En missvisande tolkning av Gates ord; att ompröva hur vi använder vår tid med artificiell intelligens.

Ingen uppmaning till bokstavig religion, och inget omnämnande av en "globalistisk agenda".

Ett påstående som sprids på nätet och som härstammar från LinkedIn-grundaren Reid Hoffmans podcast.

"Bill Gates sa att vi måste skapa en ny religion med fokus på artificiell intelligens för att främja den globalistiska agendan".

Gates använde uttrycket metaforiskt:

"...Man skulle nästan kunna kalla det en ny religion eller filosofi om hur vi ska förhålla oss till varandra."

Klicka

Fallet med felaktig information

Fokusområde 2

Samarbete mellan flera intressenter för att främja en deltagande digital förvaltning

Partnerskap mellan den offentliga och privata sektorn för att bekämpa falsk information och hatpropaganda som sprids på nätet

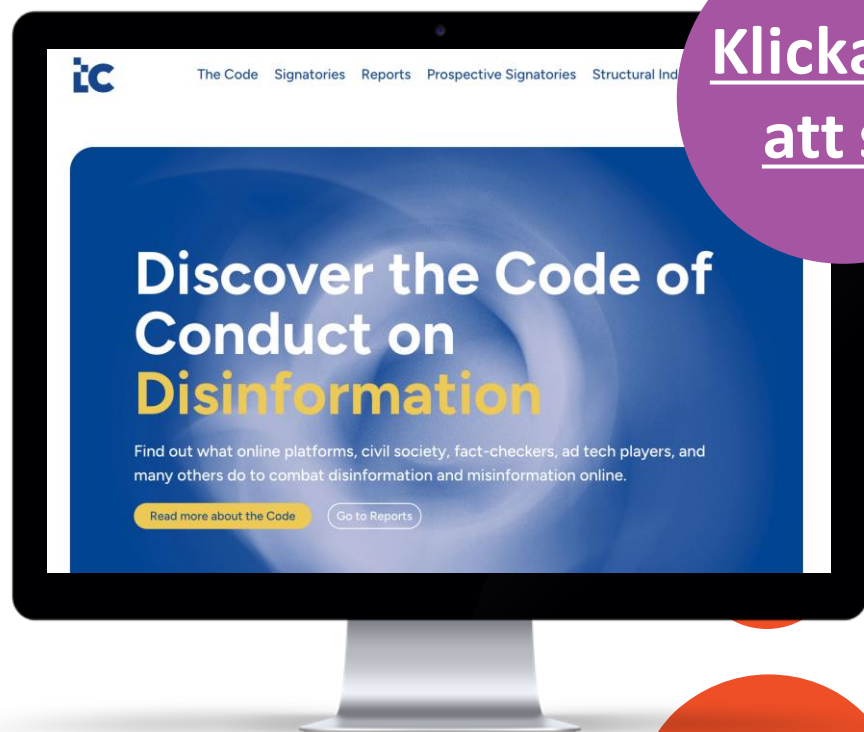
Att bekämpa falsk och vilseledande information på nätet är av avgörande betydelse för att säkerställa förtroendet för demokratiska institutioner och medborgarna. Den uppdaterade uppförandekoden för desinformation från 2022 representerar en gemensam insats för att bekämpa desinformation genom åtgärder som omfattar **påföljder i form av förlust av annonsintäkter, transparens i annonseringen, faktagranskning och forskares tillgång till data.**

Den har införlivats i lagen om digitala tjänster (DSA) som en uppförandekod för desinformation, vilket stärker strävan efter att skapa en säkrare och mer transparent nätmiljö. Efterlevnaden av uppförandekoden enligt **artikel 45** i DSA är **frivillig**.

den bekräftade uppförandekoden för desinformation från 2022 från 2022

För att lösa den komplexa utmaning som felaktig information medför krävs samordnade insatser från många olika intressenter i det digitala ekosystemet.

Uppförandekoden för desinformation samlar över 40 centrala aktörer – från globala teknikjättar och annonsörer till faktagranskningsnätverk och civilsamhällesorganisationer – för att gemensamt åta sig konkreta åtgärder som minskar skadligt innehåll på nätet. Denna strategi med många intressenter säkerställer delat ansvar och ökad transparens i kampen mot desinformation.

Klicka för
att se

Nätverket för bekämpning av falsk information (CDN)

Falska uppgifter utgör ett allvarligt hot mot demokratiska val genom att sprida felaktiga berättelser och undergräva medborgarnas förtroende. Därför har olika intressenter runt om i Europa, såsom det civila samhället, den akademiska världen, journalister, forskare, tankesmedjor och faktagranskare, gått samman i samarbetsinitiativ för att stärka valens hållbarhet.

Dessa partnerskap effektiviserar faktagranskningen, främjar mediekunskap och stöder en faktabaserad offentlig debatt, vilket spelar en central roll för att skydda de demokratiska processerna och främja ett kunskapsbaserat medborgarengagemang

Partner (klicka på länkarna för att läsa)

[Alliance4Europe](#), [Check First](#), [Science Feedback](#), [ISD](#), [Info Ops Polska](#), [GLOBSEC](#), [DISARM Foundation](#), [Fakenews.pl](#), [Clash Digital](#), [AI Forensics](#) [CEE Digital Democracy Watch](#), [Political Accountability Foundation](#), [Logically Facts](#) och andra.

Fallstudie

Avslöjande av fall med felaktig information

[Klicka för att se](#)

Fall – Pro-ryska annonser Kampanjer godkända av Meta:

Forskare från AI Forensics och CheckFirst avslöjade över 275 ryskvänliga annonser som Meta hade godkänt mellan den 1 och 27 maj 2024 och som riktade sig till användare i Italien, Frankrike, Tyskland och Polen. Annonserna nådde över 3 miljoner användare och gick förbi Metas moderering. Fallet belyser Metas misslyckande med att övervaka efterlevnaden av sina riktlinjer för politisk annonsering och pekar på ett större systemfel

[Klicka](#)

[Detaljerad rapport](#)

Europeiska kommissionen inledde ett formellt förfarande mot Meta på grund av möjliga överträdelser av lagen om digitala tjänster.

EU:s strategi för digitala rättigheter, moderering av innehåll och plattformars ansvar

Fokusområde 3

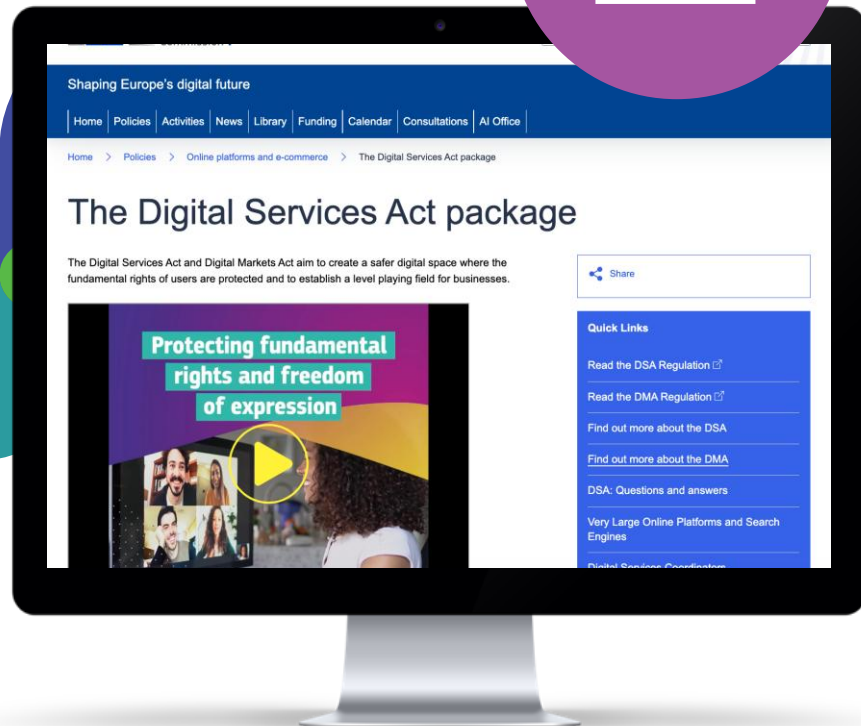
Samarbete mellan flera intressenter för att främja en deltagande digital förvaltning

Bristen på en säker och transparent digital miljö försvagar européernas rätt till integritet, självbestämmande och kunskapsbaserat deltagande i det demokratiska livet. Utan dessa skyddsåtgärder:

- Personuppgifter kan leda till övervakning, manipulation och utnyttjande, inte bara från privata företag utan även från auktoritära aktörer. Dessutom kan okontrollerat hatprat och desinformation underblåsa polarisering, undergräva förtroendet och skada freden och de demokratiska institutionerna.
- För att hantera dessa växande utmaningar infördes lagen om digitala tjänster (DSA), vars syfte är att skapa en säkrare och mer ansvarsfull digital miljö inom EU.

Lagen om digitala tjänster (DSA)

Klicka för
att se

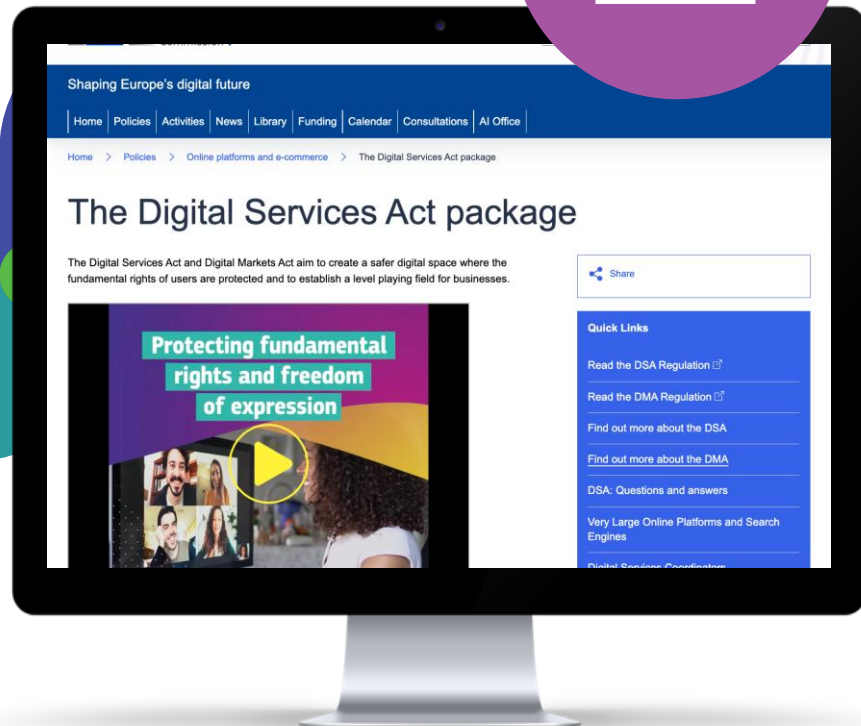
Lagen om digitala tjänster (DSA) tar itu med olagligt innehåll, hatpropaganda och desinformation samt säkerställer plattformarnas ansvarsskyldighet genom följande åtgärder:

Viktiga bestämmelser

- 1. Effektivare borttagning av olagligt innehåll:**
Enklare verktyg för anmälan och samarbete med pålitliga anmälare (t.ex. X, Facebook, TikTok) för att bekämpa olagligt innehåll, hatpropaganda och desinformation.
- 2. Öppenhet och användarnas rättigheter:**
 - Plattformarna måste ge tydliga förklaringar till varför innehåll tas bort eller begränsas.
 - Användarna har rätt att överklaga beslut genom tvistlösningsförfaranden utanför domstolarna. DSA:s transparensdatabas gör beslut om moderering av innehåll allmänt tillgängliga.

Lagen om digitala tjänster (DSA)

Klicka för
att se

Viktiga bestämmelser (fortsättning)

3. Skydd av minderåriga och känsliga uppgifter:

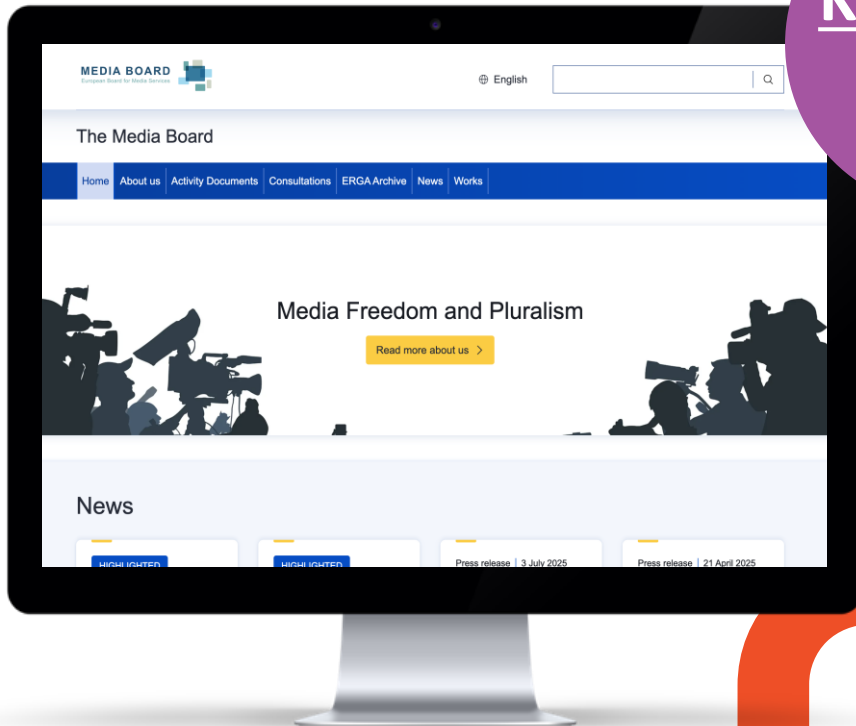
- Barn och ungdomar har ofta svårt att kritiskt bedöma övertygande, riktad information, vilket gör dem sårbara för manipulation. Bestämmelserna i DSA
- förbjuder reklam riktad till minderåriga för att förhindra utnyttjande och för att skydda deras psykiska hälsa och utveckling
- förbjuder användning av känsliga uppgifter (t.ex. etnisk bakgrund, sexuell läggning) för att förhindra diskriminerande riktning och missbruk
- Uppmuntrar ålderskontroll och föräldrakontroll för att stärka säkerheten på nätet för unga användare.

Europeiska medietjänst-kommittén (2025)

Mediekommittén (2025), som ersätter gruppen av europiska tillsynsmyndigheter för audiovisuella medietjänster (ERGA, 2014), strävar efter att främja en fri, pluralistisk, tillförlitlig och konkurrenskraftig europeisk mediemiljö.

Den främjar kulturell mångfald, skyddar de grundläggande rättigheterna och ger medborgarna möjlighet att bilda sig en välgrundad uppfattning och delta i den demokratiska debatten.

Klicka för
att se

Fallstudie

Indienkrönika: Att utnyttja EU och FN för att främja Indiens intressen

[Klicka för att se](#)

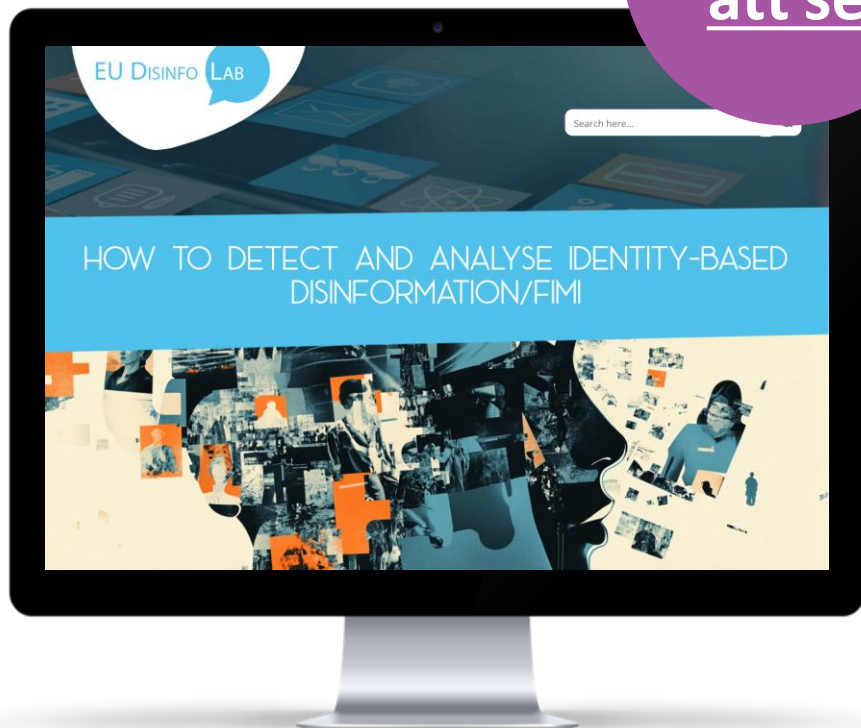

EU:s DisinfoLab avslöjade en omfattande och långvarig desinformationskampanj vid namn Indian Chronicles, som pågått i över 15 år.

- Över 750 falska nyhetsmedier i 119 länder upptäcktes sprida narrativ som var riktade mot Pakistan och till Indiens fördel.
- Kampanjen riktade sig mot internationella institutioner, såsom FN och EU, och försvagade diplomatiska processer samt underblåste regionala spänningar.
- Operationen suddade ut gränsen mellan aktivism och informationskrigföring genom att manipulera den allmänna opinionen och eventuellt underblåsa geopolitiska konflikter.
- Händelsen avslöjade hur förvirring kring information kan undergräva förtroendet för institutioner och hur desinformation kan påverka internationell fred och diplomati direkt.

OSINT-verktygslåda för att upptäcka och analysera IBcentrerad FIMI

[Klicka för
att se](#)

Verktygspaketet innehåller verktyg för följande ändamål:

- Arkivering av bevis
- Verifiering av innehåll och aktörer
- Spårning av källor till desinformation
- Samordning och konsekvensbedömning

Denna verktygslåda hjälper forskare, beslutsfattare och civilsamhället att bättre upptäcka, analysera och reagera på identitetsbaserad desinformation, vilket stärker samhällets motståndskraft och demokratis integritet.

[Klicka för att se videon](#)

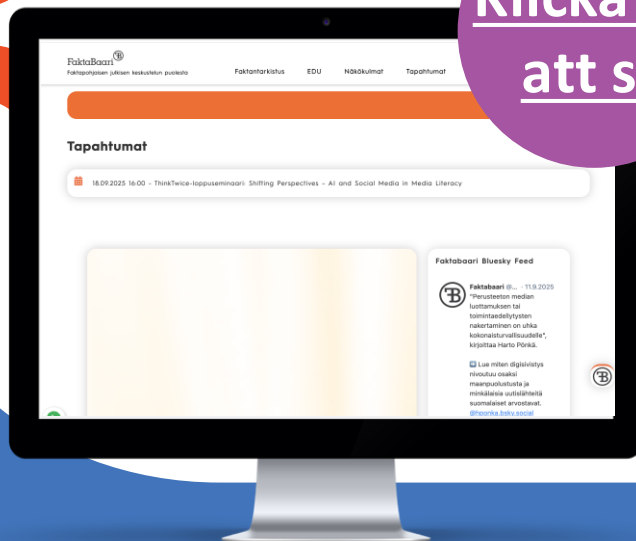

Resurser: Verktyg

FaktaBaari (Fact Bar):

En finsk faktagranskningstjänst som erbjuder verktyg för undervisning i mediekunskap ([PDF](#))

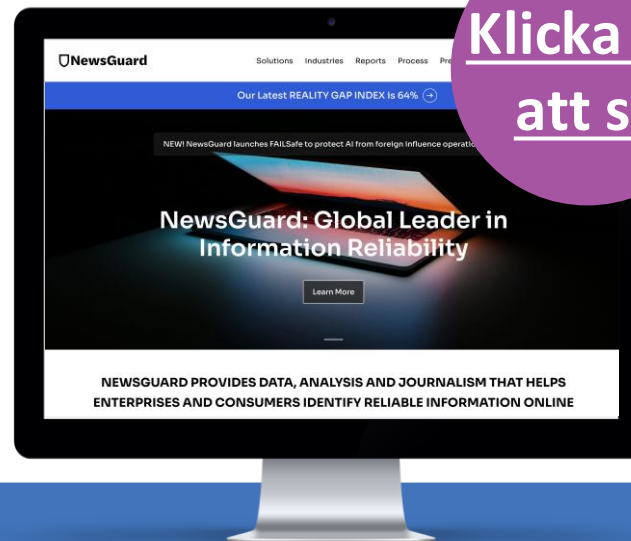
[Klicka för att se](#)

NewsGuard:

Tillhandahåller tillförlitlighetsbetyg för nyhetssajter baserat på webbplatsernas trovärdighet och transparens

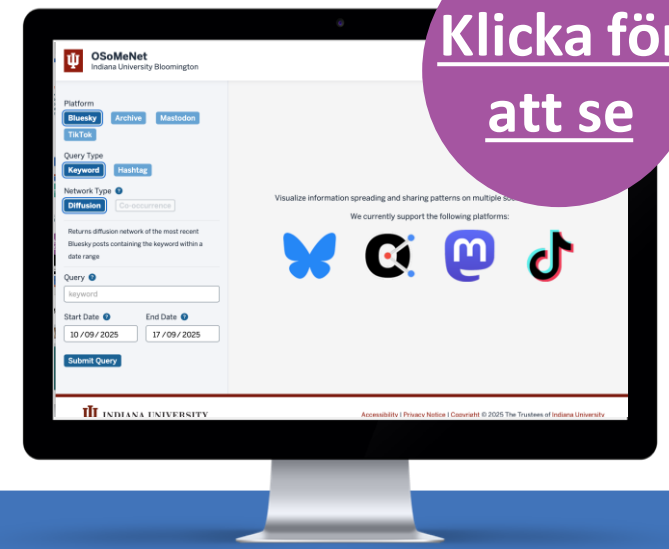
[Klicka för att se](#)

Hoaxy:

Visualiserar spridningen av falsk information på nätet och spårar källorna till desinformation

[Klicka för att se](#)

Verksamhe

Uppgift

Analysera innehållet i en aktuell digital nyhet eller ett officiellt meddelande och undersök dess riktighet med hjälp av verktyg för faktagranskning och flera källor.

Faktagranskningsövning: Granskning av webbinnehåll (nyhetsartiklar)

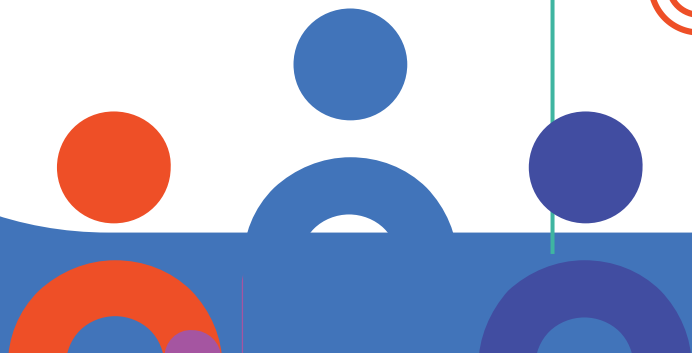
Diskussion

"Vem har publicerat detta innehåll?"

"Finns det påståenden som bygger på verifierade källor?"

Mål

Förbättra färdigheterna i att använda verktyg för faktagranskning och identifiera felaktig information.

Fallstudie

Avslöjande av fall med felaktig information

Klicka för
att se

Fall – Pro-ryska annonser Kampanjer godkända av Meta:

Forskare från AI Forensics och CheckFirst avslöjade över 275 ryskvänliga annonser som Meta hade godkänt mellan den 1 och 27 maj 2024 och som riktade sig till användare i Italien, Frankrike, Tyskland och Polen. Annonserna nådde över 3 miljoner användare och gick förbi Metas moderering. Fallet belyser Metas misslyckande med att följa sina riktlinjer för politisk annonsering och pekar på ett större systemfel

Klicka

[Detaljerad rapport](#)

Europeiska kommissionen inledde ett formellt förfarande mot Meta på grund av möjliga överträdelser av lagen om digitala tjänster.

Ämne 3

**Universitet och
medieutbildning: Att
stärka det digitala
medborgarskapet i
Europa**

Översikt

Universitet och medieutbildning: Att stärka det digitala medborgarskapet i Europa

I detta avsnitt undersöks hur högskolor och universitet förser studenter med digital mediekompetens och förbereder dem för att kritiskt förhålla sig till information på nätet. Här lyfts akademiska program, initiativ och bästa praxis fram för att främja digitalt medborgarskap.

Mediepedagogik

Medieutbildning är en modern utbildningsdisciplin som fokuserar på att hjälpa individer att förstå hur media och teknik formar samhället och kulturen.

Den betonar grundläggande principer som medvetenhet om media, kritiskt tänkande, analytiska färdigheter samt ansvarsfull och effektiv användning av digitala verktyg och plattformar.

(Almaani, 2024)

Fokusområde 1

Universitetens roll i främjandet av mediekunskap och kritiskt tänkande

Universitetens roll i främjandet av mediekunskap och kritiskt tänkande

I ett alltmer digitalt samhälle har universiteten en unik position som både utbildare och samhällsinstitutioner. Detta fokusområde undersöker hur högre utbildning bidrar till digital kompetens och ansvarsfull mediekonsumtion bland studenter och allmänheten. Det vägleder också lärare i att utveckla strategier för att integrera kritisk medieutbildning i läroplanerna, vilket ger individer möjlighet att bli aktiva och etiska digitala medborgare.

Exempel från universitet

Mohyla School of Journalism i Kiev, Ukraina

De erbjuder kurser i medieetik, desinformation och konstruktiv rapportering. De utbildar journaliststudenter i att bevaka nyheter med socialt ansvar och nyansering. 2014 lanserade de faktagransknings sajten Stopfake.org tillsammans med projektet KMA Digital Future of Journalism samt journalister, redaktörer, IT-specialister och översättare. Inledningsvis var målet med projektet att verifiera och motbevisa desinformation och propaganda om händelser i Ukraina som cirkulerade i medierna, men idag är det en informationshub där de granskar och analyserar alla aspekter av Kremls propaganda.

Idag faktagranskar, avslöjar, redigerar, översätter, forskar och sprider teamet av medieproffs information på 14 språk: ukrainska, ryska, engelska, spanska, serbiska, turkiska, franska, tyska, italienska, nederländska, tjeckiska, tyska, polska och bulgariska.

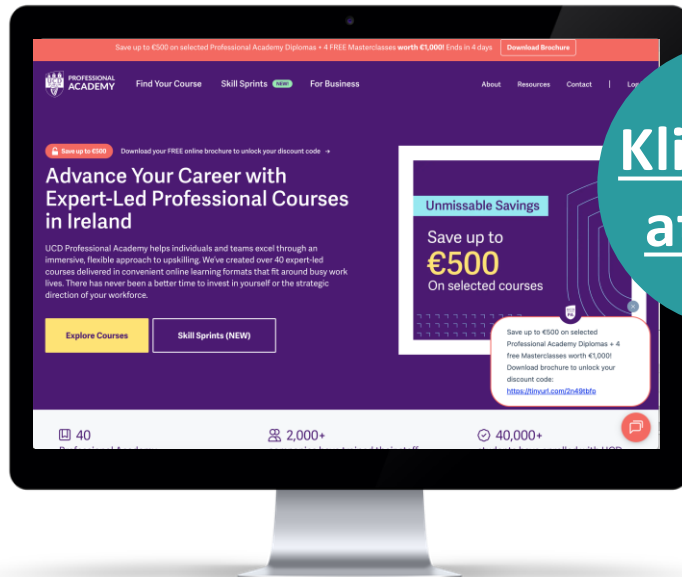

Klicka för att visa

Exempel från universitet

Dublin City University, Irland

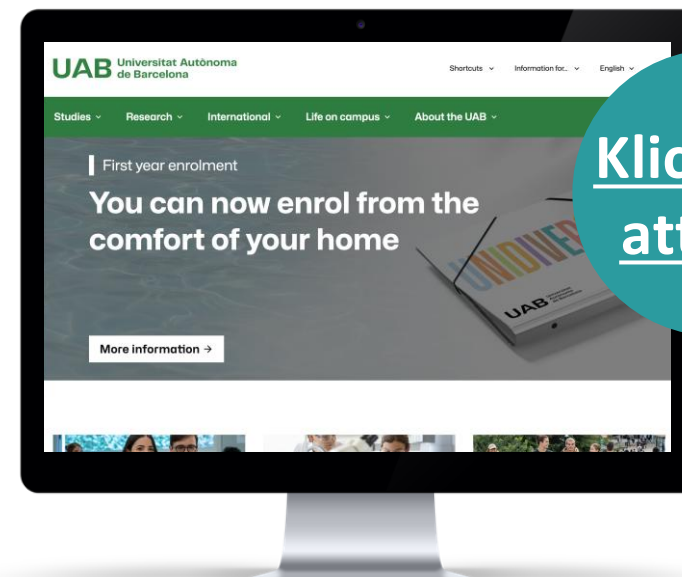
- Genom sitt Institute for Future Media undersöker man medieberättelser i konfliktområden.
- Samarbetar med icke-statliga organisationer för att utveckla workshops om konfliktsensitiv rapportering.

Klicka för
att visa

Universidad Autónoma de Barcelona & UNESCO, Spanien

- Erbjuder onlinekurser i medie- och informationskompetens för journalister och beslutsfattare, med fokus på berättelser som bygger på mänskliga rättigheter och fred.

Klicka för
att visa

Att integrera kritisk medieutbildning i läroplanerna

Kritisk medieutbildning handlar om mer än att lära eleverna hur man använder digitala verktyg – den uppmuntrar dem att ifrågasätta hur media formar uppfattningar, påverkar beteenden och påverkar demokratin.

Effektiva integrationsstrategier inkluderar:

- Att integrera moduler i mediekunskap i befintliga kurser
- Att använda fallstudier och simuleringar för att utforska verkliga problem
- Uppmuntra projektbaserat lärande och digitalt berättande
- Samarbete mellan olika avdelningar för att säkerställa mångsidiga perspektiv
- Lärare kan också utnyttja europeiska ramverk såsom DigCompEdu och UNESCO:s verktygslåda för medie- och informationskompetens för att anpassa lärandemålen till bredare politiska mål.

Fokusområde 2

Att integrera principer för etisk journalistik i den digitala utbildningen

Etiska journalistiska principer och digital utbildning

Etisk journalistik är avgörande inte bara i traditionella medier utan även inom digital utbildning, särskilt eftersom universiteten i allt högre grad använder digitala plattformar och utbildar framtidens kommunikatörer. Universiteten samarbetar med medieorganisationer och andra aktörer för att undervisa i principer som noggrannhet, rättvisa, ansvarighet och respekt för integriteten.

Vilka är de grundläggande principerna för etisk journalistik?

[Klicka för att visa](#)

European Journalism Training Association (EJTA)

EJTA arbetar för närvarande med flera internationella projekt, varav ett är **Eurofactcheck**. Detta har utvecklat en specifik metodik för att verifiera information.

Ett annat projekt är **Inclusive Journalism**, som syftar till en journalistik som tar hänsyn till alla röster i konflikter och tar sitt sociala ansvar. ”Vilka är de mest påtagliga behoven för journalistiklärare som arbetar med inkluderande journalistik år 2025?”

En arbetsgrupp om artificiell intelligens och utbildning för journalister har också startats, som ger rekommendationer för att integrera AI i journalistutbildningen. Ta en titt här: [EJTA-Recommendations-for-AI-version-1.0-VDEF.pdf](#)

Klicka för
att visa

Att förstå digitala mediers inflytande och felaktig information genom forskning

Fokusområde 3

Akademisk forskning om digitala mediers inflytande och trender inom desinformation

En annan viktig roll för universiteten är den akademiska forskningen. Forskning är viktig för att förstå trenderna och effekterna av digitala medier på samhället, bland annat:

- Identifiera trender inom felaktig information, desinformation och digitalt beteende
- Utvärdering av program för mediekunskap
- Att informera om utformningen av policyer och läroplaner
- Utforska etiska dimensioner av digitalt deltagande

Reutersinstitut för journalistforskning

Reuters Institute
Digital News Report 2024

[Klicka för
att visa](#)

Reuters Institute for the Study of Journalism är till exempel en del av Oxfords universitet. Institutet bedriver fördjupade studier om desinformation och konsumtion av digitala nyheter. Institutet har som mål att forma journalistikens framtid genom global forskning, debatt och engagemang. Genom att koppla samman praktik och forskning främjar institutet internationell dialog och ger journalister, redaktörer och medieledare verktyg för att navigera i ett snabbt föränderligt medielandskap. Målet är att stödja utvecklingen av hållbar journalistik av hög kvalitet.

Kärnprogram

- Journalist Fellowship erbjuder journalister i mitten av karriären ett forskningsinriktat sabbatsår i Oxford.
- Ledarskapsprogrammen underlättar konfidentiellt utbyte mellan medieledare.
- Forskningsprogrammen tar fram aktuella, evidensbaserade analyser av globala medieutmaningar.

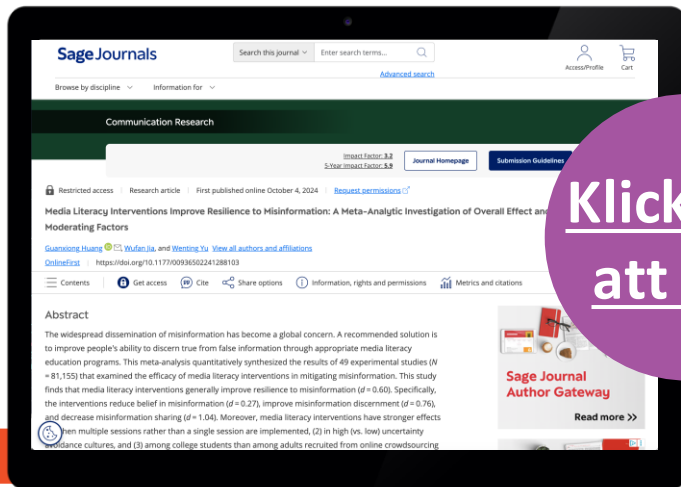

Insikter från ny forskning

Insatser för mediekunskap förbättrar motståndskraften mot desinformation

Denna forskningsartikel presenterar en metaanalys av 49 experimentella studier om huruvida och hur insatser för mediekunskap förbättrar motståndskraften mot desinformation. Forskarna fann att insatserna avsevärt minskade tron på desinformation och förbättrade omdömet.

De fann också att de observerade effekterna var starkare i program med flera sessioner och bland högskolestudenter. Huang, G., Jia, W., & Yu, W. (2024). Insatser för mediekunskap förbättrar motståndskraften mot desinformation: *En metaanalytisk undersökning av den totala effekten och modererande faktorer. Communication Research, 0(0)*.

Klicka för
att visa

Fallstudie

Ett universitet under luppen – en granskning av mediekunskap och kritiskt tänkande i praktiken

Granska kritiskt hur universiteten i Tammerfors i Finland främjar medieutbildning, mediekunskap och kritiskt tänkande i praktiken.

Instruktioner:

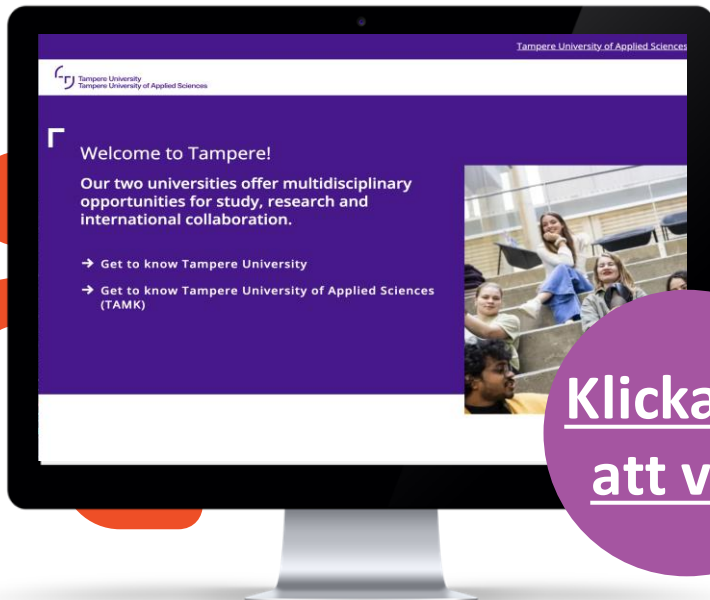
1. Undersök universitetets:

- Läroplan – Undervisas mediekunskap och kritiskt tänkande uttryckligen? I vilka program eller kurser?
- Institutionella initiativ – Finns det kampanjer, workshops eller centrum som fokuserar på mediekunskap eller desinformation?
- Forskning – Bedrivs forskning om medieutbildning och mediekunskap?
- Samarbeten – Samarbetar universitetet med medieorganisationer, icke-statliga organisationer eller myndigheter i dessa frågor?

3. Analysera och reflektera

- Jämför med liknande initiativ i ditt hemland eller på din institution.

4. Presentera en sammanfattning av resultaten

Klicka för
att visa

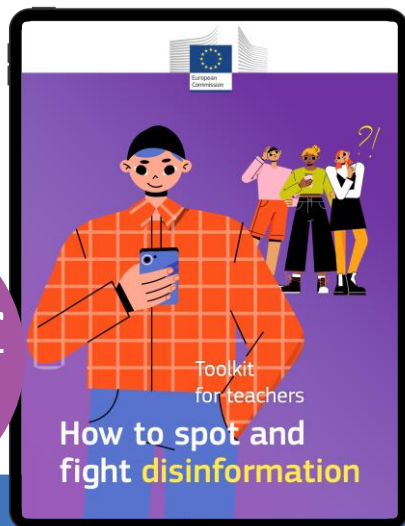

Resurser: Verktyg

Hur man upptäcker och bekämpar desinformation

Denna verktyglåda hjälper lärare att väcka diskussioner i klassrummet om hur falsk och vilseledande information – särskilt desinformation – påverkar hälsa, demokrati, miljö och samhällsnormer. Verktyglådan finns tillgänglig på flera språk

[Klicka för att visa](#)

[Klicka för att visa](#)

Läroplan för medie- och informationskompetens – e-version | Internationell e-plattform för medie- och informationskompetens

Denna läroplan presenterar ett omfattande kompetensramverk för medie- och informationskompetens och erbjuder lärare och elever strukturerade pedagogiska förslag. Den innehåller olika detaljerade moduler som täcker det spektrum av kompetenser som behövs för att navigera i dagens kommunikationslandskap. Denna resurs kopplar medie- och informationskompetens till nya frågor, såsom artificiell intelligens, utbildning i digitalt medborgarskap, utbildning för hållbar utveckling, kulturell kompetens och den exponentiella ökningen av felaktig information och desinformation

Ämne 4

Civilsamhällets roll i
att hålla digitala
plattformar ansvariga

Översikt

Civilsamhällets roll i att hålla digitala plattformar ansvariga

I den digitala tidsåldern spelar civilsamhällsorganisationer (CSO) en avgörande roll i att främja transparens, ansvarstagande och etiska metoder över digitala plattformar.

Från att bekämpa desinformation och algoritmisk diskriminering till att förespråka starkare skydd för dataskydd fungerar CSO:er som övervakningsorgan, policypåverkare och offentliga utbildare. Genom påverkansarbete, rättsprocesser, forskning och offentliga kampanjer pressar de teknikföretag att upprätthålla demokratiska värderingar och skydda användarnas rättigheter i det digitala rummet.

Förklarar nyckeldefinitioner och begrepp

Civilsamhällsorganisationer (CSO:er)

Icke-statliga, ideella organisationer som företräder medborgarnas intressen och förespråkar allmänintresset, ofta genom aktivism, policyengagemang och rättsliga åtgärder.

Plattformsansvar

Principen att digitala plattformar – såsom Facebook, Google och X – ska vara transparenta och ansvarsfulla i sina metoder, inklusive innehållsmoderering, datahantering och algoritmdesign.

Digitala rättigheter

Grundläggande rättigheter gällande för den digitala miljön, inklusive yttrandefrihet, integritet, tillgång till information och skydd mot diskriminering.

Algoritmisk bias

Systematisk och orättvis diskriminering inbäddad i automatiserade beslutssystem, ofta på grund av bristfälliga data eller ogenomskinlig algoritmdesign.

Fokusområde 1

Påverkansarbete och koalitionsbyggnad
Hur civilsamhället skapar offentligt tryck för plattformsansvar

CSO:er skapar offentligt tryck och politisk drivkraft genom att:

- Att bilda allianser (t.ex. Access Now, EDRI, Digital Rights Watch)
- Publicera öppna brev, manifest och rapporter om övervakningsorgan
- Att engagera sig direkt med beslutsfattare och teknikföretag

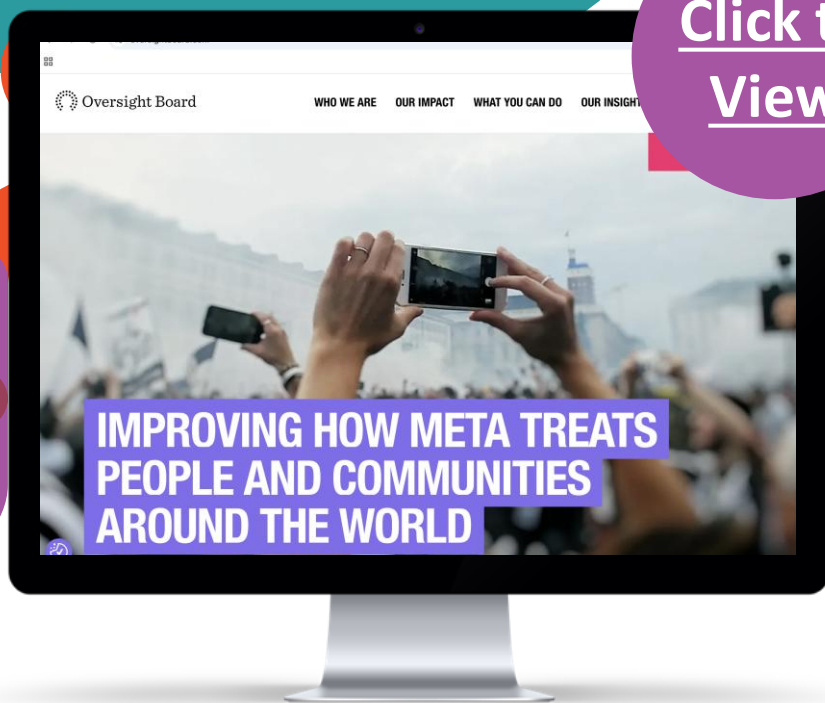
Exempel: The Real Facebook Oversight Board - en oberoende grupp experter som utmanar Metas policyer genom offentlig granskning.

Fallstudie

The Real Facebook Oversight Board (RFOB)

[Click to View](#)

Oberoende civilsamhälle Tillsyn av Meta-plattformar

Översikt:

Real Facebook Oversight Board grundades 2020 och är en oberoende koalition av akademiker, journalister och medborgarrättsledare.

- Den bildades för att granska Metas (tidigare Facebook) innehållsmodereringspolicyer och förespråka större transparens och ansvarstagande.

Viktiga åtgärder:

Offentligt ifrågasatte Metas beslut om innehållsmoderering, särskilt vad gäller desinformation och hatpropaganda.

- Släppte rapporter och höll genomgångar för att lyfta fram plattformens brister och deras samhällspåverkan.
- Samarbetat med andra civilsamhällsorganisationer för att förstärka kraven på etisk styrning på digitala plattformar.

Fokusområde 2

Rättsliga åtgärder och strategisk rättstvist:
Att använda lagen för att hålla digitala plattformar ansvariga

Det civila samhället använder juridiska mekanismer för att upprätthålla ansvarsskyldighet:

- Rättslig stämning under GDPR, Digital Services Act (DSA), och nationella lagar
- Att utmana kränkningar av integritet, yttrandefrihet och principer om antidiskriminering

Rättsliga åtgärder och strategisk rättstvist

Vad det är

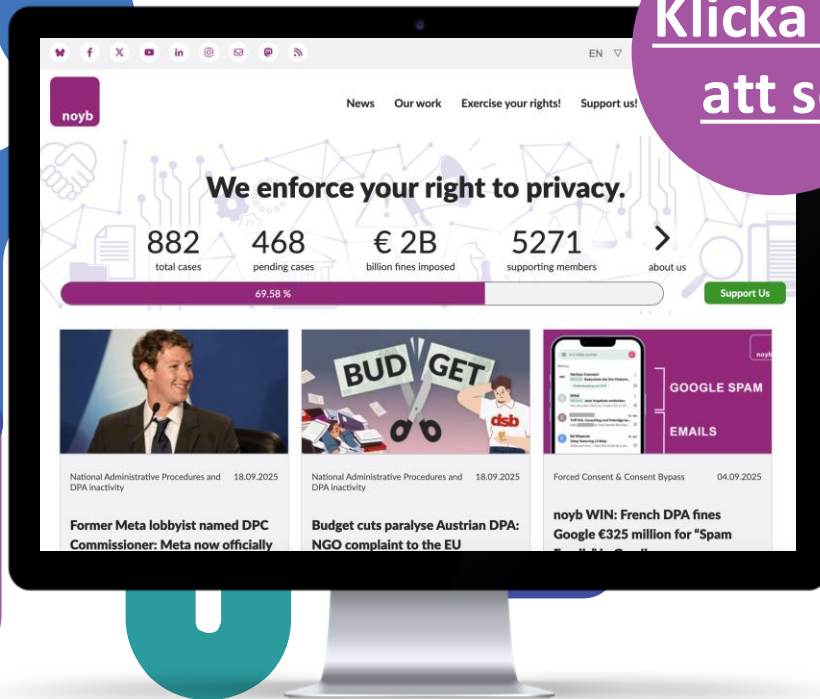
Civilsamhällesorganisationer (CSO) använder juridiska mekanismer för att utmana oetiska eller olagliga metoder från teknikföretag. Detta inkluderar brott mot integritetsrättigheter, algoritmisk diskriminering, brist på transparens och misslyckande att skydda användare från skadligt innehåll.

Nyckelverktyg

- **GDPR (EU)** – att kräva dataskydd och samtycke
- **Digital Services Act (DSA)** – för att säkerställa transparens och innehållsansvar
- **Nationella lagar**– t.ex. konsumenträttigheter, antidiskriminering, yttrandefrihet

Rättsliga åtgärder och strategisk rättstvist

Klicka för att se

Anmärkningsvärda fall

- **NOYB (Non of Your Business):** Grundat av Max Schrems har det lämnat in dussintals GDPR-klagomål mot Meta, Google och andra, vilket lett till böter på flera miljoner euro och förbättrade integritetskrav.
- **La Quadrature du Net (Frankrike):** Framgångsrikt drivit rättsprocesser mot statlig övervakning och AI-baserade prediktiva polisverktyg.
- **Privacy International:** Utmanade massdatainsamling och vann fall på nationell och internationell nivå.

Digitalt verktyg

NewsFeed Defenders

Beskrivning: Media Literacy Game lär spelarna hur de kan upptäcka och bortse från desinformation och desinformation i dagens kaotiska miljö

Tillämpa i ämne 3: Universitet och medieutbildning: Stärkande digitalt medborgarskap i Europa.

[Click to View](#)

Resurser

En UNESCO-rapport

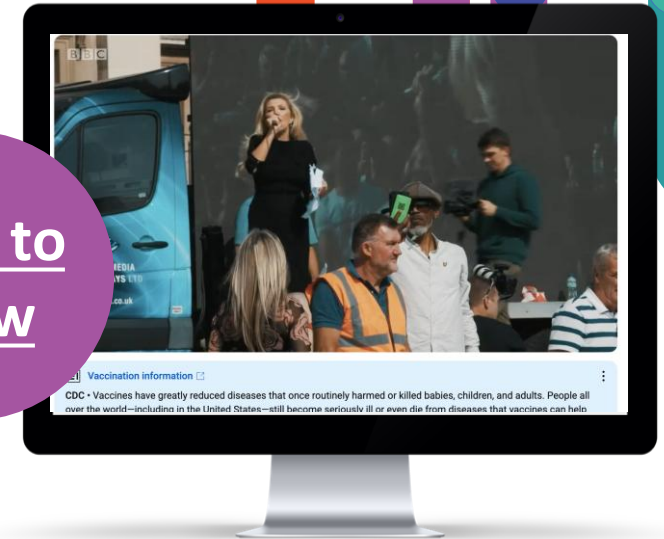
Plattformsproblem och regulatoriska lösningar-

Resultat från en omfattande översikt av befintliga studier och undersökningar

[Klicka för att se](#)

[Click to View](#)

BBC Panorama: Anti-Vaccin-rörelsen (2019) - (Dokumentär)

Panoramavacciner Desinformationskriget- BBC Panorama-programmet/dokumentären kritiserades för att sprida desinformation och bidra till allmän förvirring kring COVID-19-vacciner

Modul 7: Att göra internet säkrare, rättvisare och ärligare

Du har slutfört modul 7

Att göra internet säkrare,
Rättvisare och ärligt utrymme

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Note to manage waste please print this document in greyscale or black and white rather than in colour. Please print on both sides of the paper (duplex) and if you can print multiple slides or pages on one page.